

Cursushandleiding

Didactiek N3: Ontwerpend lesgeven

2022 – 2023

Cursusjaar:	2022-2023
Periode	Niveau 3, Onderwijsperiode 1 en 2
Cursuscode:	LERDOL01X
Aantal EC:	5 EC
Cursusbeheer:	Claire Ohlenschlager
Met medewerking van:	Niek van den Bogert, Jozefien Bos, Jeroen Mikkers, Marja Poulussen, Jeroen Rozendaal

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Didactische thema's	3
1.2 Onderzoekscapnent	3
2. Leerresultaten	4
2.1 Leerresultaten in relatie tot bekwaamheidsdomeinen, beroepstaak en kennisbases	4
2.2 Generieke Kennisbasis.....	5
2.3 Literatuur.....	6
2.4 Urenverantwoording	7
3 Programma	8
3.1 Opzet van de cursus.....	8
3.2 Samenhang met <i>Professioneel handelen en Werkplekieren N3</i> & Taalgericht lesgeven	8
3.2 weekoverzicht.....	9
4. Begeleiding	12
4.1 Samenwerken in groepjes	12
4.2 De rol van je docent.....	12
4.3 De rol van de werkplekbegeleider	12
5. Toetsing en beoordeling.....	13
5.1 Wijze van toetsing	13
5.2 Richtlijnen eindproducten	13
5.3 Procedure van inleveren.....	14
5.4 Beoordelingsrubrics en cesuur	14
Bijlage 1: Rubrics Ontwerpend lesgeven	15
Bijlage 2: Toetsmatrijs	22
Bijlage 3: Schrijfwijzer	23
Bijlage 4: Poster	26

1. Inleiding

1.1 Didactische thema's

Welkom bij de cursus 'Ontwerpend Lesgeven'. Uiteraard zijn we een beetje bevooroordeeld, maar dit is wellicht de leukste cursus van je opleiding. Tijdens deze cursus verdiep je je in twee didactische thema's: samenwerkend leren én differentiëren. Je leert onder andere verschillende manieren om leerlingen effectief te laten samenwerken, waarbij de sleutelbegrippen van samenwerkend leren centraal staan. Daarnaast ontvang je praktische handvatten om differentiatie in jouw lessen vorm en inhoud te geven. Verschillende voorbeelden en toepassingsmogelijkheden van differentiatie passeren de revue.

Taalgericht lesgeven komt zowel bij samenwerkend leren als bij differentiëren terug. Op welke manier kun je de drie pijlers van taalgericht lesgeven aandacht geven binnen deze didactische thema's? Goede didactiek is immers didactiek waarbij er aandacht is voor taalsteun, context en interactie.

Didactiek N3: onderzoekend lesgeven heeft sterke raakvlakken met *Professioneel Handelen en Werkplekleren N3*. Meer informatie hierover vind je in paragraaf 3.2 (samenhang)

1.2 Onderzoekscomponent

Zoals de titel al aangeeft, heeft deze cursus ook een onderzoekscomponent. We willen dat je leert om kennis om te zetten naar het vermogen om een vraagstuk in je eigen klas op te lossen. Tijdens week 5 tot en met het einde van onderwijsperiode 1 zul je jouw klas observeren en analyseren, om zodoende te herkennen wat die klas nodig heeft om gedifferentieerd te leren. Op basis van deze analyse ontwerp je een didactische werkvorm die je in onderwijsperiode 2 uitvoert in je klas. We beogen dat deze werkwijze jou helpt om in je loopbaan doortastend te werk te gaan: herkennen wat je leerlingen nodig hebben en daar gepast onderwijs bij te ontwerpen.

Tijdens Pedagogiek Niveau 2: 'Ken je doelgroep' heb je al geoefend met de CIMO-logica en het uitvoeren van een kleine interventie in je eigen klas. Deze cursus is daar een direct vervolg op, maar dan nu op het gebied van differentiëren. Dit levert een verslag (*learning portfolio*) op en een poster. Daarmee willen we je met deze cursus een goede voorbereiding geven op het uitvoeren van je afstudeerwerk.

Voor meer informatie over toetsing en toetsingscriteria verwijzen we je graag door naar hoofdstuk 5.

Je aanwezigheid is elke week nodig. Uiteraard tijdens de eerste vier weken waarin we de nieuwe theorie op een interactieve manier met elkaar behandelen, maar ook tijdens het uitvoeren en evalueren van je interventie tijdens onderwijsperiode 2. Jij hebt namelijk de belangrijke taak om je hogeschooldocent op de hoogte te houden van de voortgang van jouw interventie

We wensen je veel succes en plezier bij het volgen van deze cursus.

Niek van den Bogert

Jozefien Bos

Jeroen Mikkers

Claire Ohlenschlager

Marja Poulussen

2. Leerresultaten

2.1 Leerresultaten in relatie tot bekwaamheidsdomeinen, beroepstaak en kennisbases

Sinds 1 augustus 2017 gelden nieuwe wettelijke bekwaamheidseisen in het onderwijs. Ze gelden voor alle leraren in het primair en voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. De bekwaamheidseisen beschrijven wat leraren minimaal moeten weten en kunnen. Ze dienen als ijkpunten voor de lerarenopleidingen (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2017).

Elke lerarenopleiding in Nederland leidt op tot deze wettelijk vastgelegde bekwaamheden van een docent. Hiertoe zijn op drie gebieden eisen geformuleerd: de vakinhoudelijke, de vakdidactische en pedagogische bekwaamheid. De Hogeschool Rotterdam heeft deze bekwaamheden vertaald naar bij de eigen context passende bekwaamheidseisen en bijbehorende leerresultaten:

1. Pedagogisch handelen
2. (Vak)didactisch handelen
3. Professioneel handelen (ondersteunend aan pedagogisch en (vak)didactisch handelen)

Deze bekwaamheidsgebieden zijn onderverdeeld in verschillende beroepstaken en leerresultaten waar je in de gehele lerarenopleiding aan zult werken, van niveau 1 tot en met niveau 4.

In de cursus *Didactiek: Ontwerpend Lesgeven* werk je aan leerdoelen die voortkomen uit de beschreven beroepstaken en leerresultaten. Alle leerdoelen vallen onder het pedagogisch, didactisch en professioneel bekwaamheidsgebied en staan in tabel 1 nader uitgewerkt (en bijbehorende beroepstaken en leerresultaten).

Daarnaast zijn er per bijeenkomst lesdoelen bepaald. Deze zijn beschreven in het weekoverzicht in hoofdstuk 3.

Tabel 1

Bekwaamheidsgebieden, beroepstaken en leerresultaten Didactiek N3: Ontwerpend lesgeven

Bekwaamheidsgebied: Pedagogisch handelen
Beroepstaak 1: De leraar creëert een ordelijk en veilig werk- en leerklimaat Leerresultaten niveau 3: <ul style="list-style-type: none">
- Ped. 1.3 voert de onderwijs- en begeleidingsactiviteiten uit vanuit de psychologische basisbehoeften
- Ped. 1.3 heeft daarbij oog voor verschillen tussen leerlingen en vertaalt dit naar eigen handelen
- Ped. 2.3 doet recht aan elk individu in de klas
- Ped. 2.3 differentieert ontwikkelingsgericht vanuit pedagogisch oogpunt
Bekwaamheidsgebied: Didactisch handelen
Beroepstaak 3: De leraar verzorgt onderwijs Leerresultaten niveau 3: <ul style="list-style-type: none">
- Did. 1.3 stimuleert de school- en vaktaalontwikkeling door toepassing van de principes van taalgericht lesgeven (context – taalsteun – interactie) in verschillende fases van een les
- Did. 1.3 kent een breed repertoire aan taalgerichte werkvormen
- Did 2.3 geeft zelfstandig vorm aan relevante, effectieve, betekenisvolle en activerende leeractiviteiten
- Did 2.3 zet bewust didactische principes in t.b.v. samenwerkend leren
- Did 2.3 differentieert afhankelijk van de diversiteit van de groep naar tempo, niveau en leervoorkeur

Bekwaamheidsgebied: Professioneel handelen

Beroepstaak 5: De leraar voert regie
Leerresultaten niveau 3:

- Pro. 1.3 formuleert ontwikkelpunten en leervragen rond de eigen professionele groei richting startbekwaam
- Pro. 1.3 wisselt ideeën uit met anderen om maximaal te leren

Beroepstaak 6: De leraar betreft theoretische en praktijkgegevens bij het eigen professioneel handelen
Leerresultaten niveau 3:

- Pro. 3.3 hanteert relevante literatuur op praktische en navolgbare wijze bij het ontwerpen van leeractiviteiten en interventies
- Pro. 3.3 verantwoordt de gemaakte keuzes
- Pro. 4.3 stelt naar aanleiding van een praktijkvraag methodisch de opbrengsten vast van een interventie in de eigen lespraktijk
- Pro. 4.3 doet dit begeleid en samen met anderen
- Pro. 4.3 verbindt hieraan implicaties voor het eigen handelen

2.2 Generieke Kennisbasis

In Nederland hebben alle lerarenopleidingen met elkaar een kennisbasis vastgesteld. Er is voor elke lerarenopleiding een vakinhoudelijke, een vakdidactische en een generieke kennisbasis. De onderdelen uit de Generieke Kennisbasis¹ die aan de orde komen in deze cursus, zijn beschreven in tabel 2.

Tabel 2

Generieke Kennisbasis en Kernconcepten Didactiek N3: Ontwerpend lesgeven

Domein A: De school als leeromgeving -> didactisch handelen van de docent	Kernconcepten
A4: Leer- en motivatiestrategieën	<ul style="list-style-type: none"> - Motivatietheorieën - Leervoorkeuren - Betekenisvol leren
A5: Begeleiden van leerprocessen	<ul style="list-style-type: none"> - Instructiestrategieën - Methoden van differentiëren - Feedback - Klassenmanagement
A7: Ontwerpen van onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> - Methodisch ontwerpen van leerarrangementen - Didactische werkvormen

¹ Voor een volledig overzicht van de generieke kennisbasis, zie: <https://kennisbases.10voordeleraar.nl/pdf/kennisbasis-bachelor-generiek.pdf>

	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluatiemethoden vormgeving onderwijs
Domein B: De school als onderwijs-pedagogische omgeving -> pedagogisch handelen van de docent	Kernconcepten
B3: Pedagogisch klimaat in school en klas	<ul style="list-style-type: none"> - Omgaan met diversiteit - Veilig en ordelijk leerklimaat
Domein C: De leraar als professional --> Professioneel van de docent	Kernconcepten
C3: Persoonlijke professionele ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> - Reflectie
C4: Onderzoekend vermogen	<ul style="list-style-type: none"> - Kennis uit wetenschappelijk onderzoek - Functie van onderzoek in de eigen beroepspraktijk - Praktijkonderzoek uitvoeren - Informatievaardigheden

2.3 Literatuur

In tabel 3 is de verplichte en aanbevolen literatuur te vinden behorend bij deze cursus. Sommige boeken van de verplichte literatuur zijn reeds aangeschaft en gebruikt in eerdere studiejaren.

Tabel 3

Overzicht literatuur Didactiek N3: Ontwerpend lesgeven

Verplichte literatuur:
Activerende didactiek, samenwerkend leren en differentiëren <ul style="list-style-type: none"> - Ebbens, S. & Ettekoen, S. (2016). Samenwerkend leren. Praktijkboek. Groningen/Houten: Noordhoff - Berben, M. (2018). Differentiëren is te leren. Amersfoort: CPS
Taalgericht lesgeven <ul style="list-style-type: none"> - https://www.slo.nl/thema/meer/taalgericht-vakonderwijs/
Ontwerpgericht onderzoek en CIMO-logica <ul style="list-style-type: none"> - Werff, van der A., Kampman, K., & Pont, H. (2020). Basisboek ontwerponderzoek. Ontwerp je onderwijs in de praktijk. Assen: Van Gorcum
Aanbevolen bronnen, ter verdieping:
Activerende didactiek, samenwerkend leren en differentiëren

- Burg, van der C., Berben, M., Moonen, B. (2017) Activerende en passende werkvormen. Naar meer variatie en motivatie in de les. Werken aan 21ste eeuwse vaardigheden. Amersfoort: CPS

Taalgericht lesgeven

- <https://husite.nl/leoned/> - het Kennisplatform voor de taalontwikkende leraar
- <https://taalunie.org/publicaties/196/de-taalcompetente-leraar>

Ontwerpgericht onderzoek en CIMO-logica

- Van der Donk, C., & Van Lanen (2016). Praktijkonderzoek in de school. Bussum: Coutinho.
- Over de CIMO-logica en ontwerpgericht onderzoek zijn **kennisclips** beschikbaar:
<https://www.jeroenroendaal.nl/OAO.html>

2.4 Urenverantwoording

In tabel 4 is de urenverantwoording weergegeven voor de cursus *Didactiek N3: Ontwerpen lesgeven*

Tabel 4

Urenverantwoording

Studielastnormering (ects)				
Betreft:	.....			
		aantal weken	aantal lessen van 50 minuten	klokuren
<u>Lessuren</u>		14	2	23
<u>Zelfstudie</u>				
		Bestuderen kennisclips		14
		leestijd aantal pagina's		
		250	10 per uur	25
<u>CIMO-logica m.b.t. differentiëren</u>		Uitwerken CIMO		10
		Ontwerpen prototype & onderzoeksopzet		12
<u>Prototype en gegevensverzameling</u>		uitvoeren (op de stage)		10
		Interpretatie van de gegevens		8
		rapportage		20
<u>Presentatie</u>		voorbereiden en uitvoeren		4
		Subtotaal in klokuren		126
		Ruis 5%		6,3
		Totaal in klokuren		132,7
		Totaal in studiepunten (ects)	hier alleen veelvoud van 28 uur	5

3 Programma

3.1 Opzet van de cursus

Deze cursus wordt gegeven in onderwijsperiode 1 en 2. Tijdens de eerste zes bijeenkomsten wordt aandacht besteed aan de theorie en verwerking omtrent samenwerkend leren en differentiëren in de klas. Vervolgens ontwerp je aan de hand van de CIMO-logica een interventie t.b.v. differentiatie in de klas. Je voert deze interventie uit en tot slot vindt er een evaluatie plaats.

Tijdens deze cursus maak je gebruik van de didactische kennis en vaardigheden die je hebt opgedaan tijdens *Didactiek N2: Leren lesgeven* en *Didactiek N2: Lesgeven met ICT*. Bij *Pedagogiek N2: Ken je doelgroep* heb je (onder andere) geoefend met de CIMO-logica en het ontwerpen van een onderwijsinterventie. De huidige cursus bereid je, met betrekking tot de didactische inhoud van de cursus, enerzijds voor op het assessment van N4. Anderzijds, bereid je de onderzoekscomponent in de huidige cursus je voor op het (vak)didactisch afstuderen N4.

De opdrachten, kennis en ervaring die je in deze cursus opdoet, kun je tegelijkertijd en achteraf inzetten tijdens het werkplekleren, dat het gehele jaar doorloopt. Parallel aan de *bijeenkomsten Didactiek N3: Ontwerpend lesgeven* worden er werkplaatsen Professioneel Spreken aangeboden (zie hoofdstuk 3.2). In tabel 5 vind je een schematisch overzicht van de cursussen en werkplaatsen per blok.

Tabel 5

Generieke leerlijn niveau 3

BLOK 1	BLOK 2	BLOK 3	BLOK 4	ASSESSMENT
Didactiek N3: Ontwerpend lesgeven(5)		Pedagogiek N3: Inclusief Onderwijs (5)	Pedagogiek N3: Pedagogische professionaliteit (5)	
Professioneel Handelen en werkplekleren N3				
WP Professioneel Spreken	WP Professioneel Spreken	WP Professionele Performance	WP Professionele Performance	
		WP Taalgericht Lesgeven	WP Taalgericht Lesgeven	

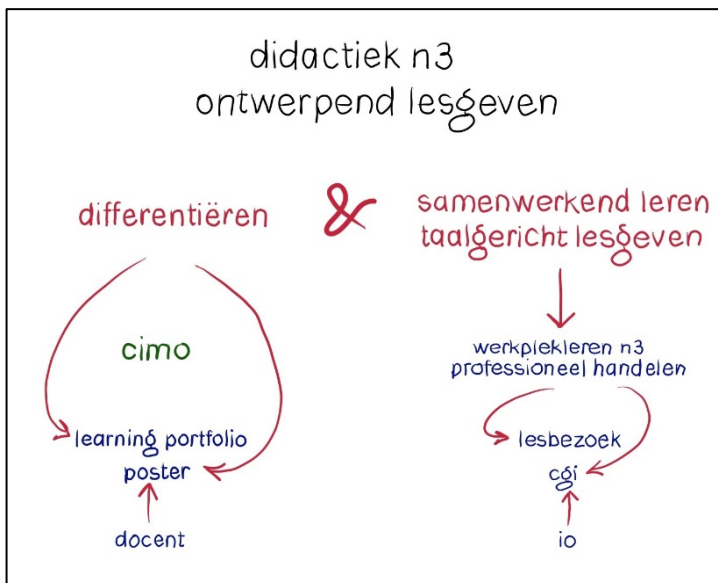
3.2 Samenhang met *Professioneel handelen en Werkplekleren N3* & Taalgericht lesgeven

Didactiek N3: Onderzoekend lesgeven heeft een duidelijke samenhang met *Professioneel Handelen en Werkplekleren N3*. We gaan er immers van uit dat je de kennis en vaardigheden die je in deze cursus opdoet - samenwerkend leren, differentiëren, taalgericht lesgeven - inzet en uitprobeert op de leerwerkplek. Differentiëren wordt getoetst in het learning portfolio en de poster; samenwerkend leren en taalgericht lesgeven zijn onderdeel van het lesbezoek en het CGI.

Afbeelding 1

Schematische weergave samenhang Didactiek N3 met Professioneel Handelen & Werkplekleren N3

De theorie en toepassing van samenwerkend leren en taalgericht lesgeven staan centraal in de eerste vier bijeenkomsten van deze cursus. Je kunt die kennis en vaardigheden direct in de praktijk brengen. Op die manier kom je tijdens het lesbezoek en uiteindelijk het CGI goed beslagen ten ijs.

In de afbeelding hiernaast hebben we de samenhang schematisch weergegeven.

3.2 weekoverzicht

De planning is scherp. Dat betekent dat je iedere week actief moet studeren en opdrachten uitvoeren, anders loop je snel achter. Kom steeds goed voorbereid naar de bijeenkomsten! Het is van belang dat je gedurende de looptijd van deze cursus lesgeeft aan dezelfde klas. Ook vinden we het belangrijk dat je je hogeschooldocent op de hoogte houdt van de voortgang van je ontwerpgerichte onderzoek.

Bijeenkomst	Onderwerp	Literatuur
1. Introductie samenwerkend leren en overzicht van de cursus	<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerkend leren • CIMO • Relatie met Professioneel Handelen & Werkplekleren N3 	Handleiding cursus Handleiding Prof. Handelen & WPL niveau 3
Lesdoelen	Aan het eind van de les kan de student: <ul style="list-style-type: none"> • De opzet van de cursus beschrijven. • Uitleggen op welke manier de docent met behulp van de CIMO-logica zijn eigen onderwijs kan verbeteren. • De kenmerken van samenwerkend leren benoemen. • Beschrijven op welke manier de docent samenwerkend leren kan bevorderen. 	
2. Sleutelbegrippen samenwerkend leren	<ul style="list-style-type: none"> • De 5 sleutelbegrippen van samenwerkend leren 	H1 Ebbens en Ettekoven
Lesdoelen	Aan het eind van de les kan de student: <ul style="list-style-type: none"> • De kenmerken van samenwerkend leren benoemen. • Beschrijven op welke manier de docent samenwerkend leren kan bevorderen. • De vijf sleutelbegrippen van samenwerkend leren beschrijven en herkennen en deze bewust inzetten in de onderwijspraktijk. 	

3. Het organiseren van samenwerkend leren	<ul style="list-style-type: none"> • Elementaire samenwerkingsstructuren • Groeperingsvormen • Taalsteun binnen samenwerkend leren • Het geven van een volledige instructie binnen samenwerkend leren 	<p>H2 t/m 5 Ebbens en Ettekoven</p> <p>Vorbereiden praktische opdracht bijeenkomst 4:</p> <p>Hierbij worden de werkvormen besproken en kritisch bevraagd. Hierbij wordt gebruikgemaakt van H1 t/m 5 van Ebbens en Ettekoven.</p>
Lesdoelen	<p>Aan het eind van de les kan de student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diverse activerende werkvormen van samenwerkend leren inzetten in de lespraktijk. • De gemaakte keuzes met betrekking tot samenwerkend leren en differentiëren onderbouwen aan de hand van literatuur. • De verschillende groeperingsvormen en de daarbij te hanteren regels, die bij samenwerkend leren worden gebruikt, beschrijven en aangeven wat je als leraar moet doen om deze in praktijk te brengen. • Verschillende manieren van taalsteun bieden binnen activerende werkvormen • De kenmerken van volledige en effectieve instructie benoemen en toepassen in de lespraktijk. 	
4. Het presenteren en onderbouwen van een werkvorm	<ul style="list-style-type: none"> • Onderbouwen gemaakte keuzes binnen samenwerkend leren. 	H1 t/m 5 Ebbens en Ettekoven
Lesdoelen	<p>Aan het eind van de les kan de student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keuzes die gemaakt worden bij samenwerkend leren onderbouwen aan de hand van literatuur. 	
5. Differentiëren	<ul style="list-style-type: none"> • Differentiëren 	H 1 t/m 6 en 8 Berben
Lesdoelen	<p>Aan het eind van de les kan de student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitleggen wat differentiëren inhoudt • Beschrijven welke kwaliteiten een docent moet bezitten om te differentiëren. verschillende vormen van differentiëren beschrijven. • Meerdere vormen van differentiëren uitleggen op hoofdkenmerken • Uitleggen hoe binnen toetsing rekening gehouden kan worden met verschillen tussen leerlingen. 	
6. Het ontwerpen van een gedifferentieerde lesactiviteit	<ul style="list-style-type: none"> • Het ontwerpen van een gedifferentieerde lesactiviteit. 	H 1 t/m 6 en 8 Berben
Lesdoelen	<p>Na de les kan de student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een lesactiviteit ontwerpen waarbij gedifferentieerd wordt op instructie. • Een lesactiviteit ontwerpen waarbij gedifferentieerd wordt op verwerking. • Een lesactiviteit ontwerpen waarbij gedifferentieerd wordt op leertijd. 	
7. Opzet van monitoring/evaluatie	<ul style="list-style-type: none"> • Vragen over de leerstof • Afronden ontwikkeling onderzoeksinstrumenten 	
Lesdoelen	<p>Na de les kan de student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zijn onderzoeksinstrumenten afmaken • Het prototype afmaken en voor eerste maal uitproberen in de lespraktijk 	

8. Bespreken eerste praktijkervaringen	<ul style="list-style-type: none"> • Vragen over de leerstof • Uitwerken van het prototype 	
Lesdoelen	<p>Na de les kan de student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indien al nodig het prototype aanpassen op basis van de eerste ervaringen • Eventuele organisatorische zaken oplossen die de uitvoer van het prototype in de weg staan 	
9. Praktijkervaringen, schrijven/bijstellen onderzoeksplan 1	<ul style="list-style-type: none"> • Vragen over de leerstof • Verder werken aan learning portfolio 	<p>Uitproberen in de praktijk</p> <p>Schrijven/bijstellen onderzoeksplan</p>
10. Praktijkervaringen, schrijven/bijstellen onderzoeksplan 2	<ul style="list-style-type: none"> • Vragen over de leerstof • Uitwisselen praktijkervaringen in je onderzoeksgroep met betrekking tot de uitvoering van je prototype (en eventueel het verzamelen van gegevens) • Bijstellen onderzoeksplan 	
11. Uitvoering 2 ^e iteratie	<ul style="list-style-type: none"> • Uitwisselen eigen praktijkervaringen in onderzoeksgroep met betrekking tot de uitvoering van je prototype en het verzamelen van gegevens • Bespreken implicaties van ervaringen 	<p>Uitvoeren onderzoeksplan. Vraag ook feedback op de uitvoering van je werkplekbegeleider.</p> <p>Bij geen 'go': bijstellen onderzoeksplan en opnieuw inleveren.</p> <p>Ervaringen en monitoring gegevens verzamelen</p>
12. Uitvoering	<p>Data-analyse en interpretatie 1. Voor kwaliteitscriteria zie rubric</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitwisselen praktijkervaringen • Bespreken implicaties van ervaringen • Bijstellen aanpak/instrumentarium 	<p>Ervaringen en gegevens verzamelen.</p> <p>Analyseren monitoring gegevens lopende de uitvoering.</p>
13. Uitvoering	<p>Data-analyse en interpretatie 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitwisselen praktijkervaringen • Gegevens analyseren • Bespreken implicaties van gegevens • Bijstellen aanpak/instrumentarium 	<p>Ervaringen en gegevens verzamelen.</p> <p>Analyseren monitoring en evaluatie gegevens lopende de uitvoering.</p>
14. Presenteren posters	<p>Presenteren van posters</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je presenteert je onderzoeksposter in je werkgroep 	<p>Feedback geven op de posters van de leden van je werkgroep</p>

4. Begeleiding

De begeleiding tijdens deze cursus krijgt vorm door je samenwerking met drie à vier medestudenten in de onderzoeksgroep, je docent en je werkplekbegeleider.

4.1 Samenwerken in groepjes

Hoewel je een individueel eindproduct inlevert, werk je gedurende het onderzoeksproces tijdens de bijeenkomsten samen met medestudenten in een onderzoeksgroep. Het is gebruikelijk en het komt je leerproces ten goede als de studenten in jouw onderzoeksgroep ongeveer hetzelfde onderwerp hebben. Bijvoorbeeld een interventie gericht op dezelfde manier van differentiëren.

Probeer in de onderzoeksgroepen optimaal van elkaar te profiteren door feedback te geven op elkaars werk, samen literatuur te zoeken en te verwerken en samen onderzoeksinstrumenten te ontwikkelen en uit te proberen. Maak heldere werkafspraken en overweeg ook om deze afspraken en de naleving ervan tussentijds te evalueren. Waak voor de valkuil om het werk onderling efficiënt te verdelen, want door het verdelen van het werk kun je ook belangrijke leerervaringen missen. Deze cursus is juist bedoeld om ervaring op te doen met alle stappen van praktijkonderzoek, zodat je in het vierde jaar relatief zelfstandig interventies kunt ontwerpen, uitvoeren en evalueren in je eigen lespraktijk.

4.2 De rol van je docent

Tijdens de lessen is er de gelegenheid om jullie projecten te bespreken met je docent. Hij fungeert als *critical friend* en de onderzoeksgroep voert de regie over het proces. Dit betekent dat jullie de momenten met je docent goed moeten voorbereiden en gericht leer/ondersteuningsvragen paraat moeten hebben. Je kunt dus niet volstaan met de vraag 'Is dit goed?'. Het weekoverzicht in paragraaf 3.2 geeft houvast bij het bepalen van welke stappen moeten worden gezet.

4.3 De rol van de werkplekbegeleider

De werkplekbegeleider heeft geen formele rol tijdens deze cursus (denk aan: assessor). Wel vragen we de werkplekbegeleider je gelegenheid te geven om te oefenen met differentiëren in de klas. Je betreft je werkplekbegeleider als *critical friend* bij het opzetten, uitvoeren en evalueren van je onderzoek. De werkplekbegeleider kan een waardevolle bron zijn m.b.t. je keuzes voor en uitvoering van je didactisch handelen in de klas en je eigen professionele ontwikkeling hierin. Dus waar de docent je begeleidt naar 'goed' onderzoek, helpt de werkplekbegeleider je richting 'goed' onderwijs. Ook kun je je werkplekbegeleider vragen of hij je helpt bij het observeren van de interventie die je uitvoert in je klas.

De volgende momenten in het onderzoeksproces zijn cruciaal, dus overleg met je WPB is dan essentieel, namelijk bij:

- oefengelegenheid bieden om te differentiëren in de klas;
- het uitwerken van je prototype en aanpak van monitoring/evaluatie (met name de didactische kwaliteit en haalbaarheid van je aanpak);
- monitoren (observeren) van de kwaliteit van je lessen tijdens de uitvoering van je interventie;
- het reflecteren op de ontwikkeling van je didactisch handelen na de uitvoering van je interventie.

5. Toetsing en beoordeling

5.1 Wijze van toetsing

De toets betreft het bedenken en uitvoeren van een manier waarmee je laat zien dat je om kunt gaan met de verschillen in je eigen lespraktijk. Door dit te doen volgens de principes van ontwerponderzoek toon je aan dat je in staat bent om je eigen onderwijs voortdurend te verbeteren. De resultaten van je onderzoek presenteer je aan de hand van een **onderzoeksposter**. Ter onderbouwing van je onderzoeksposter lever je een **learning portfolio** (of: onderzoeksverslag) in waarin je alle genomen stappen in het onderzoek verantwoordt.

Met de stappen van ontwerpgericht onderzoek heb je bij Pedagogiek N2 kennism gemaakt. Het is de bedoeling dat je bij deze module die kennis toepast op het onderwerp *differentiëren*.

In periode 1 ligt de nadruk op het **opzetten** van de je ontwerponderzoek in 4 stappen. Dat betekent 1) het beschrijven van de Context (probleemdefinitie, literatuuronderzoek, spreken met leerlingen, collega's enz.) en 2) de gewenste Opbrengst (of Outcome). Daarna ga je nadenken over 3) een passende interventie (wat wordt je aanpak, wat zijn de ontwerpeisen, hoe ziet het prototype eruit) en 4) welke Mechanismen je daarmee in werking wilt zetten bij je studenten door het opzetten van redeneerketens (*Als ik dit doe, dan verwacht ik dat de leerlingen...*). Je opzet moet goedgekeurd worden om te kunnen starten aan het volgende onderdeel. In periode 2 ligt namelijk de nadruk op het **uitvoeren** van je ontwerponderzoek en op het verzamelen, analyseren, interpreteren én presenteren van de gegevens.

De onderdelen Samenwerkend leren en Taalgericht lesgeven worden tijdens het lesbezoek en het CGI beoordeeld door jouw IO, uiteraard met input van je werkplekbegeleider en je schoolopleider. Meer informatie daarover vind je in paragraaf 3.2 én in de handleiding van *Professioneel Handelen & Werkplekleren N3*.

5.2 Richtlijnen eindproducten

Toetsomschrijving onderdelen	Omvang
Learning portfolio	
Het learning portfolio bevat minstens <ul style="list-style-type: none"> - Een onderzoeksplan op basis van een volledige CIMO zoals aangeleerd bij ped. N2 (zie ook de rubric in Bijlage 1 en de Schrijfwijzer in bijlage 3) - De beoordeling van je onderzoeksplan - De verzamelde gegevens van het uitgevoerde ontwerponderzoek - Feedback van je groepsleden	
Poster	
De poster dient zelfstandig leesbaar/begrijpelijk te zijn en bevat minstens <ul style="list-style-type: none"> - Probleemdefinitie en onderzoeksvraag (met beoogde opbrengst/outcome) - De interventie (ontwerpeisen en prototype) - De mechanismen (met onderbouwing) - De uitvoering/aanpak - De (meet-)resultaten - De conclusies - De aanbevelingen	

5.3 Procedure van inleveren

Je uploadt je eindopdracht (volgens de inleverinstructies in de rubric in bijlage 1) in CumLaude vóór 23 januari 2023. Mocht je eindbeoordeling een onvoldoende zijn, dan ontvang je van de docent feedback of een toelichting in het beoordelingsformulier in CumLaude. Met deze feedback kun je gericht aan de slag richting de herkansing van de eindopdracht. De herkansing dien uiteljik ingelverd te zijn 14 dagen ná bekendmaking van de eindbeoordeling van de eerste kans.

5.4 Beoordelingsrubrics en cesuur

De beoordelingsrubrics zijn te vinden in bijlage 1. Je vindt hier de criteria waaraan de poster en het learning portfolio moeten voldoen.

Cesuur: Alle onderdelen moeten met een voldoende zijn beoordeeld.

In bijlage 2 is de toetsmatrijs te vinden. In de toetsmatrijs kun je zien hoe dat alle leerdoelen even zwaar meetellen in de eindbeoordeling en op welk niveau deze onderdelen worden getoetst.

Bijlage 1: Rubrics Ontwerpend lesgeven (LERDOL01X)

Beoordeling onderzoeksposter			
Naam student:		Datum:	
Studentnummer:		Eindoordeel:	

Quickscan (vorm-)vereisten van de inleveropdracht(-en):
- Compleet voorblad (naam, studentnr, datum, groep enz.)
Learning portfolio <u>bevat minimaal</u> : Een onderzoeksplan op basis van een volledige CIMO zoals aangeleerd bij ped. N2 (zie ook de rubric in Bijlage 1 en de Schrijfwijzer in bijlage 3), De beoordeling van je onderzoeksplan, De verzamelde gegevens van het uitgevoerde ontwerponderzoek en Feedback van je groepsgenoten
De opdracht is op tijd digitaal ingeleverd via Cum Laude via juiste map.
De digitale bestandsnaam is opgebouwd volgens het format: <i>[studie].[jaar].[achternaam], [voorletter], [studentnummer], [cursuscode].docx</i> Voorbeeld: <i>Nederlands.2020.Jansen,J.1234567, cursuscode.docx</i>
De ingeleverde opdrachten (learning portfolio + poster) zijn volledig
De opdracht is geschreven in verzorgd Nederlands (taal, spelling, stijl, regel- en alineagebruik).
Bronnenlijst en bronvermelding in de tekst zijn volgens de richtlijnen van de APA. Zie: https://apastyle.org of SURF APA-richtlijnen uitgelegd

Het werk is voldoende authentiek		
Leerresultaat <i>De leraar...</i>	Indicatoren <ul style="list-style-type: none"> – <i>Indicatoren onder ‘vereist’ dienen <u>allen</u> aanwezig te zijn in het eindwerk voor een ‘V’.</i> – <i>Indicatoren onder ‘goed’ vormen inspiratie voor beoordelaars om een ‘G’ te onderbouwen. Aanwezigheid van <u>één enkele ‘goed’-indicator (of bulletpoint!)</u> kan al aanleiding zijn om op te hogen van V naar G.</i> – <i>Markeer de in het werk aanwezige indicatoren door de tekst groen te maken.</i> – <i>Haal bij de beoordeling ‘O-V-G’ de niet gekozen letters helemaal weg.</i> 	Beoordeling & feedback
1. identificeert een praktijkvraagstuk gericht op ‘differentiëren’. (Pro4.3; DD3***)	<p>Vereist:</p> <p>Het praktijkvraagstuk is gerelateerd aan ‘differentiëren’.</p> <p>Praktijkvraagstuk en beoogde uitkomst(en):</p> <ul style="list-style-type: none"> – zijn ingeleid met relevante contextinformatie; – sluiten op elkaar aan; – zijn zodanig specifiek dat gericht kan worden geïntervenieerd; – betreffen leerlinggedrag dat meetbaar is of meetbaar gemaakt kan worden; – zijn acceptabel gezien relevante ethiek, schoolvisie op pedagogiek et cetera; – zijn realistisch gezien de omschreven beginsituatie; – kwamen tot stand met inzet van relevante literatuur. <p>De onderzoeksvraag:</p> <ul style="list-style-type: none"> – is een hoe-vraag met daarin het soort prototype, doelgroep en beoogde uitkomst. – sluit aan op praktijkvraagstuk en beoogde uitkomst. – bevat <u>niet</u> de oplossing van het vraagstuk/antwoord op de vraag. <p>Goed:</p> <p>Bij de verheldering van het vraagstuk zijn naast het eigen perspectief en dat van de leerlingen aanvullende perspectieven meegenomen (bijv. werkplekbegeleider, vakgroep, lesmethode).</p> <p>Het vraagstuk is bovengemiddeld complex, dit betekent dat het vraagstuk meerdere oorzaken kent en/of een meervoudige aanpak vergt.</p>	<p>Eindoordeel: O / V / G</p> <p>Toelichting:</p> <p style="text-align: center;">–</p>

	Het vraagstuk is systematisch verhelderd waarbij de methodische aanpak is verantwoord.	
2. ontwerpt leeractiviteiten en interventies en verantwoordt hierbij gemaakte keuzes (Pro3.3; DD2,3)	<p>Vereist</p> <p>Redeneerketens (interventie – mechanisme – outcome) onderliggend aan het prototype zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Expliciet gemaakt; – intern consistent; – haalbaar in de omschreven praktijk – zo omschreven dat ze overdraagbaar* zijn naar vakgenoten. <p>Het bondig omschreven prototype:</p> <ul style="list-style-type: none"> – is een concrete uitwerking van de redeneerketens; – voldoet aan kwaliteitseisen passend bij het prototype. 	<p>Eindoordeel: O / V / G</p> <p>Toelichting:</p>
	<p>Goed</p> <p>De redeneerketens en/of het prototype zijn in potentie inspirerend voor vakgenoten.</p> <p>Het prototype is:</p> <ul style="list-style-type: none"> – inclusief (elke leerling wordt betrokken op zijn/haar kwaliteiten; er wordt gedifferentieerd) – potentieel aantrekkelijk voor leerlingen <p>De student beargumenteert waarom de redeneerketens en/of het prototype te verkiezen valt boven mogelijke andere oplossingsrichtingen.</p>	
3. hanteert relevante literatuur op praktische en navolgbare wijze bij het ontwerpen (Pro3.3; DD2,3)	<p>Vereist</p> <p>Kernbegrippen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – expliciet gemaakt; – juist gedefinieerd vanuit literatuur. <p>Bij de ontwikkeling van het prototype is gebruik gemaakt van:</p> <ul style="list-style-type: none"> – minimaal vijf bronnen – die zelf zijn aangedragen – die richting geven aan het eigen vernieuwd pedagogisch handelen. 	<p>Eindoordeel: O / V / G</p> <p>Toelichting:</p>

	<p>Goed</p> <p>Er wordt gebruikgemaakt van één of meer (populair) wetenschappelijke artikelen die richting geven aan het eigen vernieuwd vakdidactisch handelen.</p> <p>De zelf aangedragen bronnen zijn een aanvulling op standaardaanpakken die in de door de opleiding aangereikte literatuur staan beschreven.</p>	
4. stelt methodisch-systematisch de opbrengsten vast van een kleine interventie in de eigen lespraktijk. (pro4.3; DD3)	<p>Vereist</p> <p>De monitoring en evaluatieaanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – levert (in potentie) <u>voor de student</u> nieuwe inzichten over de werking en opbrengsten van het prototype in de praktijk; – voorziet in triangulatie**; – is ethisch verantwoord; – draagt bij aan ecologische validiteit van het onderzoek; – is overdraagbaar* naar anderen; – is in ethisch en pedagogisch opzicht acceptabel. 	<p>Eindoordeel: O / V / G</p> <p>Toelichting:</p>
	<p>Goed</p> <p>De monitoring en evaluatieaanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – is vindingrijk en wijkt af van de reguliere dataverzamelmethode zoals enquêtes, interviews, toetsanalyses, exit tickets et cetera. – is methodisch grondig (triangulatie** op <u>meer dan twee</u> perspectieven en op meerdere concepten). – draagt bij aan democratische en/of dialogische validiteit van het onderzoek 	
5. verbindt implicaties voor het eigen handelen aan de uitkomsten. (pro4.3; DD3,5)	<p>Vereist</p> <p>Verloop van het onderzoek en de resultaten worden navolgbaar en objectief (zonder interpretatie) gerapporteerd.</p>	<p>Eindoordeel: O / V / G</p> <p>Toelichting:</p>
	<p>Goed:</p> <p>Resultaten worden efficiënt en in relatie met elkaar gepresenteerd (bijvoorbeeld in één of enkele tabellen).</p>	

	<p>De tekst wijst de lezer op resultaten die een rol vervullen in de discussie/conclusie/adviezen.</p>	
	<p>Vereist</p> <p>De reflectie omvat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – reflecties op het vraagstuk, het oplossen ervan en het onderzoeken ervan; – implicaties voor het handelen (als docent en docent-onderzoeker). <p>De implicaties voor het handelen (adviezen):</p> <ul style="list-style-type: none"> – betreffen het handelen van de student als docent en docent-onderzoeker in de praktijk; – vloeien navolgbaar voort de resultaten; – zijn concreet, haalbaar, praktisch en onderbouwd; – specifiek voor de context van de docentonderzoeker. 	<p>Eindoordeel: O / V / G</p> <p>Toelichting:</p>
	<p>Goed</p> <p>De implicaties voor het handelen (adviezen):</p> <ul style="list-style-type: none"> – betreffen ook het handelen van relevante anderen – komen tot stand door verbinding met de praktijk <u>en</u> (vak)literatuur <p>Er is aandacht voor effectieve doorwerking van de opbrengsten van het onderzoek in de vakgroep en/of de school.</p>	
<p>6. doet dit begeleid en samen met anderen. (pro4.3; DD5)</p>	<p>Vereist</p> <p>De student heeft de WPB betrokken in de onderzoeksopzet, uitvoering en evaluatie en heeft adequaat gebruik gemaakt van de beschikbare begeleiding en zich hierin lerend opgesteld.</p>	<p>Eindoordeel: O / V / G</p> <p>Toelichting:</p>
	<p>Goed</p> <p>De student heeft op effectieve wijze zelf de regie genomen in het begeleidingsproces.</p> <p>Naast de docent vanuit de Hogeschool heeft de student zelf andere <i>critical friends</i> effectief betrokken in het eigen leerproces (bewijzen zoals samenvattingen, screenshots etcetera hiervan zijn opgenomen in het learning portfolio).</p>	

	De student heeft inhoudelijke feedback op het werk van medestudenten gegeven (bewijzen zoals samenvattingen, screenshots etcetera hiervan zijn opgenomen in het learning portfolio).	
<p>Optioneel: unieke kwaliteit van het proces, de poster, de presentatie en/of de doorwerking van het onderzoek in de school of daarbuiten (+ max. 0,5pt). Alleen toekennen mits alle rubrics tenminste ‘voldoen’.</p> <p><u>Toelichting:</u></p>		
<p><u>Feedforward (bondig en geprioriteerd):</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 		

*) **Overdraagbaar** houdt in dat de inzichten en aanpakken behulpzaam moeten zijn voor professionals die willen werken aan een vergelijkbaar vraagstuk, met een vergelijkbare methode en/of in een vergelijkbare context. Voor de kwaliteit van het onderzoek betekent dit dat (1) gemaakte keuzes expliciet gemaakt moeten worden en onderbouwd dienen te zijn (wat heb je gedaan en waarom zo en niet anders?); (2) alle stappen en opbrengsten zodanig navolgbaar moeten zijn dat een ander deze zou moeten kunnen repliceren in de eigen context. **) **Triangulatie** betreft het combineren van twee (!) of meer vormen van dataverzameling in het onderzoek die hetzelfde meten. Dit verhoogt de betrouwbaarheid en soms ook de validiteit van de meting. ***) **DD** verwijst naar Dublin Descriptor, de Europese eindtermen voor het hoger onderwijs. 1=kennis en inzicht; 2= toepassen kennis en inzicht; 3=oordeelsvorming; 4= communicatie; 5= leervaardigheden.

CIJFERBEPALING

O	V	G	EINDCIJFER	UNIEKE KWALITEIT
2+	--	--	Onvoldoende	--
1	--	--	5	--
--	7	--	6	Max. +0,5
--	6	1	6,5	"
--	5	2	7	"
--	4	3	7,5	"
--	3	4	8	"
--	2	5	9	"
--	1	6	9,5	"
--	--	7	10	--

Bijlage 2: Toetsmatrijs

Cursuscode LERDOL01X
 Aantal EC 5
 Opgesteld door A.M.C. Vroegrijk

Leerresultaten		Onthouden	Begrijpen	Toepassen	Analyseren	Evalueren	Creëren	Weging	Cesuur
PRO 4.3	1. De leraar identificeert een praktijkvraagstuk m.b.t. differentiëren op verschillen				Portfolio + Poster			16,66%	V
	4. De leraar stelt methodisch-systematisch de opbrengsten vast van een kleine interventie in de eigen lespraktijk.					Portfolio + Poster		16,66%	V
	5. De leraar verbindt implicaties voor het eigen handelen aan de uitkomsten.					Portfolio + Poster		16,66%	V
	6. De leraar werkt samen met anderen.			Portfolio + Poster				16,66%	V
PRO 3.3	2. De leraar ontwerpt leeractiviteiten en interventies en verantwoordt hierbij gemaakte keuzes						Portfolio + Poster	16,66%	V
	3. De leraar hanteert relevante literatuur op praktische en navolgbare wijze bij het ontwerpen			Portfolio + Poster				16,66%	V
Totaal								100%	V

Bijlage 3: Schrijfwijzer

Om je te ondersteunen bij het schrijven van je *learning portfolio* hebben we een schrijfwijzer gemaakt. Deze schrijfwijzer herken je van de cursus *Pedagogiek Niveau 2: 'Ken je doelgroep'*. De eerste stap is om onderstaande over te nemen in een nieuw WORD-document. Kijk, dat is gelijk een goede start! Het doel is dat deze schrijfwijzer *jou* helpt bij het denken en schrijven over je vraagstuk en interventie. We horen graag als we daar verbeteringen in kunnen aanbrengen. Heb je suggesties voor het verduidelijken of verbeteren van deze schrijfwijzer? Vul dan dit [feedbackformulier](#) in.

Beschrijving van de CONTEXT
Aanleiding Het uiteindelijke doel van je interventie is om effectief te differentiëren in een klas en daarmee de didactiek positief te kunnen beïnvloeden. Beschrijf daarom eerst in ongeveer vijf regels wat de aanleiding is voor deze verandering in je onderwijspraktijk. Je kunt een praktische aanleiding beschrijven, waarin je een terugkerende situatie beschrijft die vraag om effectief te differentiëren. Raadpleeg hiervoor de mensen die jou hebben zien lesgeven, of de klas kennen waar jij je interventie wilt uitvoeren: je WPB'er, collega leraren, medestudenten op dezelfde opleidingsschool.
Beschrijving van de opleidingsschool (context op schoolniveau) Beschrijf je school (bronvermelding hanteren). Het doel is dat je lezer begrijpt binnen wat voor onderwijscontext jij je onderwijs geeft. Let wel op dat de contextuele informatie relevant is voor de lezer om het vraagstuk te begrijpen. Het hoeft nog niet op klas, of les niveau, dat komt hieronder aan bod. Denk aan zaken zoals in onderstaand lijstje. Het is niet de bedoeling dat je alles uit onderstaande lijst beschrijft, alleen de zaken die er toe doen gezien de aanleiding (zie hierboven) van je vraagstuk. <ul style="list-style-type: none">
- In welke regio, welk type omgeving staat jouw school? (stedelijk of meer platteland, midden in een woonwijk, of erbuiten)
- Geef een beschrijving van de leerlingenpopulatie (achtergrond, sociaal economische status, etniciteit, etc.)
- Of er sprake is van een bepaald type onderwijs (Montessori, Kunskapsskolan, praktijkonderwijs, etc.)
- Welke onderwijsniveaus er gegeven worden binnen de school
- Hoeveel leerlingen gaan er naar deze school?
- Hoe groot de klassen doorgaans zijn op jouw school
- Eventuele taalachterstand bij de leerlingen
Beschrijving van de klas waarin jij je interventie wilt uitvoeren (context op klasniveau) Maak een keuze in welke klas jij je interventie wilt uitvoeren. Misschien vloeit dat logischerwijs voort uit de aanleiding, maar misschien heb je een vraagstuk dat bij meerdere klassen speelt. In het geval van het tweede, overleg dan met je WPB'er. Geef hieronder, een voor de lezer, duidelijke beschrijving van de betreffende klas. <ul style="list-style-type: none">
- Aantal leerlingen
- Groepssfeer
- Verschillen in tempo/ benodigde tijd, niveau, instructie die leerlingen nodig hebben
- Beteknisvolle verschillen tussen leerlingen
-
Probleemanalyse van de context op klasniveau In de 'Aanleiding' en 'Context op klasniveau' heb je het vraagstuk en de klas beschreven, maar dat vergt nog een uitwerking. Want wat gebeurt er nu exact? Welk gedrag laten de leerlingen zien, en wat is jouw rol/ aandeel daarin? In

deze paragraaf staat centraal dat je heel concreet maakt wat er objectief gebeurt in de klas. Focus je op gedrag omtrent differentiëren.

1. Beschrijving van gedrag (observeren): Beschrijf als eerste zo concreet mogelijk wat het gedrag is wat jij waarneemt in de klas. Dus wat zie of ervaar je feitelijk. Bijvoorbeeld in plaats van *De leerling is een stoorzender*, beter *De leerling heeft vijf keer door mijn les van 50 minuten heen gepraat*. Beschrijf dat in de vorm van een interactieschema, waarin je a) het gedrag van een leerling, leerlingen onderling, en jouw gedrag tegen elkaar uitzet, en b) de effecten/ gevolgen van dat gedrag.
2. Mogelijke oorzaken (interpreteren van gedrag): Raadpleeg de **literatuur** omtrent differentiëren van deze cursus en overleg met je werkplekbegeleider wat de mogelijke oorzaken van dit gedrag kunnen zijn.

Beschrijving van de OUTCOMES

Nu je helder hebt wat het gedrag (en wat de oorzaak) is van wat je wilt veranderen in de klas, is het belangrijk dat je eerst nadenkt over wat je wilt dat het oplevert. Beschrijf welk concreet gedrag jij wilt zien bij de leerlingen en bij jezelf als de praktijksituatie is, zoals je dat wilt hebben. Het kan helpen als je voor jezelf opschrijft hoe dat 'ideale' gedrag zich verhoudt tot het gedrag wat je hebt geobserveerd tijdens de 'Probleemanalyse'.

De INTERVENTIE en het MECHANISME

Beschrijving van de interventie en het mechanisme

Eerst een korte uitleg van deze begrippen. Zoals tijdens de colleges is besproken, betekent het woord 'interventie' zoiets als 'datgene wat jij gaat doen in de klas om de praktijksituatie te verbeteren'. Het begrip 'mechanisme' kun je in dit geval vertalen met 'het gedrag (metaal/fysiek) dat leerlingen vertonen als GEVOLG van jouw interventie'. De relatie tussen interventie en mechanisme onderbouw je met literatuur.

Om tot een keuze en onderbouwing te komen van je interventie raadpleeg je de literatuur van deze cursus, en ga je in overleg met je WPB'er. Beschrijf hieronder de gekozen interventie:

- Beschrijf de interventie
- Geef aan welke literatuur en welke adviezen van de WPB'er hebben geleid tot deze keuze
- Onderbouw je interventie: waarom verwacht je dat deze interventie leidt tot de gewenste Outcomes in jouw klas.

Ontwerpeisen

De interventies uit de literatuur, of geïnspireerd op basis van de ervaring van collega's, zijn bijna nooit zo concreet dat je ze direct kunt toepassen op jouw klas. Je zult na moeten denken over welke zaken aangepast dienen te worden om ze op maat te maken voor jouw leerlinge. Deze aanpassingen noemen we 'ontwerpeisen'. Denk bijvoorbeeld aan:

- Hoe pas je het differentiëren aan, als je lessen niet 50 minuten, maar 80 minuten duren?
- Hoe houd je rekening met de aandachtspanne, als je lesgeeft aan een klas topsport leerlingen, of leerlingen van de theater mavo?
- Welke aanpassingen moet je doen je interventie, als je op school werkt met laptops in plaats van boeken?

Schrijf deze ontwerpeisen op.

Prototype: Uitwerking van de interventie

Je hebt nu een gekozen interventie en weet wat je ontwerpeisen zijn (zie hierboven). Hieronder werk je de interventie in detail uit, aangepast op je ontwerpeisen. Doe dit op zo'n manier dat je deze uitwerking aan collega's kan geven en dat zij jouw interventie kunnen uitvoeren. Een voorbeeld om dit te doen is om een lesvoorbereidingsformulier te gebruiken waar je heel expliciet maakt hoe je differentieert. Overleg met je docent wat de handigste vorm is.

UITVOEREN, EVALUEREN EN HER-ONTWERP

Nu je je prototype hebt, start een cyclus van uitvoeren, evalueren en herontwerpen.

Uitvoeren: je voert je prototype uit in de eigen klas waar je lesgeeft. Doe dit meerdere keren. Overleg met je docent en werkplekbegeleider hoe vaak redelijkerwijs voldoende is om verbetering te kunnen zien.

Evalueren: verzamel gegevens om er achter te komen of je prototype je helpt dichterbij je outcome te komen. Overleg met je docent wat een geschikte vorm is voor jouw situatie. In veel gevallen helpt het om je te laten observeren door je WPB om te evalueren hoe het gaat. Hieronder gaan we dieper in op de evaluatie van de interventie.

Herontwerp: Op basis van de evaluaties kun je aanpassingen maken in je prototype. Maak duidelijke welke evaluatie bevindingen hebben geleid tot welke verbeteringen in je prototype. Zo kun je gaandeweg beter worden in het toepassen van de gekozen interventie.

Voer deze ontwerp-cyclus twee maal uit.

Evaluatie van de interventie

Je hebt een interventie ontworpen en bent nu bezig met het uitvoeren hiervan. Zorg ervoor dat er tijdens het uitvoeren iemand komt observeren. Maak hiervoor **zelf** een observatieformulier: waar wil je dat iemand specifiek op let? Dat hoeft niet iedere les dat je de interventie uitvoert, maar zorg wel dat het meerdere malen gebeurt. Zo krijg je tussentijdse feedback. Ook kan het opnemen van je les nuttig zijn om later terug te kijken om te evalueren.

Het is belangrijk dat degene observeert op het gedrag en de gewenste Outcomes van je interventies, maar ook op de uitvoering van de interventie. Als de interventie niet goed wordt uitgevoerd, dan kan je er ook geen resultaat van verwachten. Je wilt immers weten in hoeverre je bent geslaagd om dit gedrag positief te veranderen. Maak hiervoor eventueel een observatieformulier voor je observator.

Idealiter voer je de interventie uit tijdens een les, en bespreek je na de les wat er al goed en minder goed werkte aan de interventie (op basis van het observatieformulier). Je stelt je interventie bij en voert de (aangepaste) interventie dan wederom uit tijdens een volgende les. Zo werk je in een cyclus van: ontwerpen, uitvoeren, evalueren, aanpassen, en wederom uitvoeren. Verwerk de volgende zaken in je verslag.

Twee van deze cycli zijn voldoende voor deze cursus. In de praktijk kun je er voor kiezen om een dergelijke vaker cyclus te doorlopen. Beschrijf aan het einde van de tweede cyclus in welke mate je interventie succesvol is.

Evaluatie van de outcomes

Nu je de ontwerp-cyclus tweemaal hebt doorlopen is het tijd om de balans op te maken. Beschouw kritisch of je interventie succesvol is geweest is het dichterbij komen van je Outcomes.

Heb je bereikt wat je hierboven bij Outcomes, hebt beoogd te bereiken?

Welke aanpassingen waren het meest succesvol?

Hoe bruikbaar is deze interventie voor andere klassen?

Welke suggesties zou jij een collega kunnen geven, als zij ook in aanraking komen met een dergelijk praktijkprobleem?

Poster

Verwerk bovenstaande bondig in een poster. In Bijlage 4 zie je welke informatie je poster moet bevatten.

Maak bij je poster een voice over (MP3, youtube.com, of screencast-o-matic.com). In deze voice over presenteer je in 7 minuten of minder je poster. Deze poster en voice-over stuur je naar de groepsgenoten en docent. Jullie komen tijdens een bijeenkomst samen en stellen voor iedere poster twee kritische vragen per persoon.

Bijlage 4: Poster

- Onderstaand format bevat alle benodigde onderdelen.
- Je mag de poster digitaal maken en laten afdrukken (bijvoorbeeld met Powerpoint, Illustrator, InDesign of een speciale posterapp), maar je mag deze ook gewoon maken door teksten en afbeeldingen te printen, te knippen en te plakken. Digitaal inleveren kan dan door een goede foto van de poster te (laten) maken. Voor de presentatie dient er een fysieke poster te zijn (dus geen digitale projectie).
- Wees kort en bondig en beperk je tot de essentie van je boodschap. Je mag met bulletpoints werken.
- Zorg dat je poster goed leesbaar is. Werk bij voorkeur op A1 of A2 formaat en maak je lettergrootte niet kleiner dan 14pt. Kies voor een goed leesbaar lettertype.

Maak de poster aantrekkelijk: kleur, foto's en andere afbeeldingen zijn toegestaan. Kijk voor handige instructies op: https://www.dimencegroep.nl/onderzoek/sites/default/files/documenten/richtlijn_wetensch_poster_sept2018_def.pdf

Inleiding: context, praktijkvraagstuk, relevantie	TITEL Onderzoeksvraag	Slot: reflecties op het vraagstuk, het prototype en de aanpak monitoring & evaluatie; adviezen die hieruit voortvloeien met betrekking tot pedagogisch handelen en onderzoeken
	Middenstuk: aanpak monitoring en evaluatie	
Middenstuk: ontwerpeisen, theoretische en praktische onderbouwing, omschrijving prototype	Middenstuk: resultaten	Referenties
		Naam, studentnummer + datum